

Direkte Betalinger  
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen  
Nyropsgade 30  
1780 København V

**Landbrug & Fødevarer FmbA**

Axelborg, Axeltorv 3  
DK 1609 København V

T +45 3339 4000  
F +45 3339 4141  
E [info@lf.dk](mailto:info@lf.dk)  
W [www.lf.dk](http://www.lf.dk)

CVR DK 25 52 95 29

Sendt per mail til: [direktebetalinger@lbst.dk](mailto:direktebetalinger@lbst.dk), [niesbr@lfst.dk](mailto:niesbr@lfst.dk) og [birsma@lfst.dk](mailto:birsma@lfst.dk)

Journalnummer: 17-1221-000002

### **Høring om udkast til ny bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.**

Landbrugsstyrelsen har sendt en række ændringer til grundbetalingsbekendtgørelsen for 2018 i høring. Landbrug & Fødevarers kommentarer til bekendtgørelsen findes herunder. Bemærkningerne er forsøgt indsat i kronologisk rækkefølge i forhold til strukturen i bekendtgørelsen.

#### **De væsentligste positive elementer i høringsudkastet er følgende:**

- Slåningsperioden for brakarealer udvides.
- Det bliver muligt at anvende markbræmmer til MFO i 2018.

#### **Det skal fremhæves, at det helt overordnet er vigtigt at:**

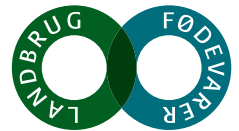
- Der indføres mere fleksibilitet i regelsættet for etablering af MFO-efterafgrøder. Det nuværende datotyranteri kan ikke fortsætte. Der er endda lagt op til mindre fleksibilitet end tidligere, da bestemmelsen, der giver mulighed for at rykke fristerne er fjernet. Det er helt uacceptabelt.
- Det EU-vedtagne forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på MFO-arealer skal implementeres på en enkel og ubureaukratisk måde.
- Aktivitetskravet for MFO-markbræmmer forenkles væsentligt i forhold til, hvad der er foreslået i bekendtgørelsen. Det er i den forbindelse helt uacceptabelt, at der indføres en forbudsperiode mod slåning på denne type arealer.
- Der er brug for endnu flere forbedringer af udformningen af aktivitetskravet for græsarealer og brakarealer fremadrettet.

#### **Kommende ændringer til reglerne for den direkte støtte og grønne krav**

Landbrugsdelen af den såkaldte "omnibus-forordning" er lige blevet vedtaget, og vil træde i kraft fra 1. januar 2018. Omnibusforordningen medfører blandt andet en række justeringer af forordning 1307/2013, der regulerer den direkte arealstøtte og de grønne krav. En række af ændringerne vil være direkte gældende, mens der for andres vedkommende skal tages stilling til, hvordan de implementeres nationalt.

Landbrug & Fødevarer forventer, at de ændringer, der vil være direkte gældende automatisk vil blive justeret, når forordningen træder i kraft. Det er for eksempel en forøgelse af omregningsfaktoren for MFO-lavskov, justering af 5-års perioden for ordningen for unge landbrugere og lempelse af undtagelsesbestemmelserne for grønne krav.

Der er en række områder, hvor der skal foretages nationale valg i forbindelse med implementeringen. Landbrug & Fødevarer er ved at analysere de forskellige valgmuligheder, for at



kunne tage stilling til, hvordan vi mener reglerne skal implementeres i Danmark. Vi vil oplyse Landbrugsstyrelsen om vores holdning til implementeringen, så snart vi har taget stilling.

#### **Definition af et omdriftsareal (§ 4, punkt 1)**

Det fremgår af udkastet til vejledning om grundbetaling 2018, at vildtafgrøder vil blive støtteberettigede. Det er positivt, at vildtafgrøder nu er støtteberettigede til grundbetaling, men det fremgår ikke tydeligt, hverken af bekendtgørelsesudkastet eller af udkastet til Vejledning om grundbetaling 2018, om vildtafgrøder defineres som et omdriftsareal. Dette bør præciseres.

#### **Definition af permanente græsarealer (§ 4, punkt 4)**

Teksten i bekendtgørelsen er formuleret således: *"Permanente græsarealer: Arealer, der har haft græs- og andet grøntfoder som plantedække i mindst fem år..."* Teksten foreslås præciseret til *"Permanente græsarealer: Arealer, der har haft græs- og andet grøntfoder som plantedække i mere end fem år..."*

#### **Justeret definition af aktiv landbruger (§ 9)**

Landbrugsstyrelsen foreslår at præcisere § 9 stk. 1. Hovedindholdet i § 9, stk. 1 er, at landbrugere som driver anden virksomhed ud over landbrug, betragtes som aktive landbrugere, hvis de søger om direkte betalinger til mere end 40 ha. Det præciseres derudover, at for landbrugere der driver en af de virksomhedsformer der står på den såkaldte negativliste i forordning 1307/2013, artikel 9, stk. 2, skal landbrugsaktiviteten ikke være ubetydelig. Dette er en gengivelse af samme forordnings artikel 9 stk. 2, punkt b). Landbrug & Fødevarer er meget optaget af, at præciseringen ikke medfører yderligere administrative krav for landbrugerne. Den detaljerede beskrivelse af regelændringen i udkastet til Vejledning om grundbetaling 2018 kan godt give anledning til forvirring omkring, i hvilke tilfælde man kan anvende hvilke undtagelser fra hovedreglen om, hvornår en landbruger betragtes som en aktiv landbruger.

Derudover skal det bemærkes, at det med ændringerne i omnibusforordningen bliver muligt at forenkle reglerne yderligere. Som nævnt tidligere i høringssvaret, vil Landbrug & Fødevarer snarest tage stilling til, hvordan vi mener det justerede regelsæt skal implementeres i Danmark.

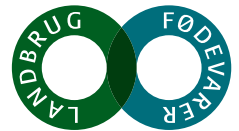
#### **Overdragelse af en bedrift inden den direkte støtte er udbetalt (§ 10)**

Det er et skattemæssigt problem, at støtten ikke kan udbetales til erhverver, hvis bedriften sælges inden udbetaling af støtten. Landbrug & Fødevarer har påpeget denne problemstilling tidligere og henstiller til, at det undersøges, om det er muligt at finde en løsning på problemet.

#### **Grundbetaling under artikel 32 i vådområdeprojekter (§ 12)**

En stor vådområdeindsats er i gang i Danmark. 1,6 mia. kr. er afsat i perioden 2017-2020. Det er derfor vigtigt at sikre, at der ikke opleves administrative forhindringer for lodsejerne, som i sidste ende kan medføre, at lysten til at indgå i projekter mindskes. Vådområdeindsatsen baserer sig på frivillighed, så en enkel håndtering af projekter samt tilskud er altafgørende for tilfredsheden hos de involverede lodsejere samt for motivation af fremtidige deltagere.

Overordnet set opleves det i dag som komplekst for lodsejerne at indgå i et vådområdeprojekt. Der er behov for en væsentlig forenkling heraf. Derfor afholdt Landbrug & Fødevarer sammen med Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen den 30. oktober 2017 en workshop om forenkling af vådområdeindsatsen med særligt fokus på de udfordringer, som lodsejerne møder. Her var en konstruktiv dialog som også inkluderede projektejere, dvs. Naturstyrelsen, KL og kommuner, samt landbrugskonsulenter og lodsejere.



Formålet med workshoppen var at samle alle relevante parter, der er involveret i vådområdeprojekter med henblik på at gøre det mere enkelt for lodsejere at gå ind i vådområdeprojekter samt at forudsige konsekvenser i forhold til EU-tilskud på arealerne.

Der var især fokus på udfordringer i forhold til det 20-årige fastholdelsestilkud og andre EU-tilskud på det samme areal (grundbetaling, tilskud til pleje af græs- og naturarealer m.m.)

Det kom frem, at det er vigtigt, at der gøres en indsats for at imødegå

- At der bruges rigtig mange ressourcer på at betale konsulenter for at justere mange små detaljer, hvor de reelle administrationsomkostninger overstiger støttebeløbet.
- At lodsejerne ikke er tilstrækkeligt bekendte med konsekvenserne af projekterne for arealstøtten – og dermed risikerer at blive frustrerede og meget skuffede, når dette møder dem på et senere tidspunkt.
- At ansøgningerne om tilskud kræver manuel sagsbehandling i Landbrugsstyrelsen fx i forbindelse med håndtering af artikel 32 arealer – som giver risiko for senere udbetaling af landbrugsstøtten – til trods for, at projektet typisk kun vedrører en meget lille del af den samlede ansøgning om arealstøtte.

Landbrug & Fødevarer ser frem til at se konkrete forbedringer på baggrund af de mange gode forslag, der kom frem på workshoppen.

Det er ikke mindst anvendelsen af artikel 32 på arealer i vådområdeprojekter, der giver anledning til udfordringer. Det er helt centralt, at disse regler bliver forenklet. En af udfordringerne er i dag, at der årligt i ansøgningen skal tages stilling til, om arealerne vil ligge under vand det pågældende år, så der skal søges grundbetaling under artikel 32. Det kan være umuligt at forudse arealernes tilstand allerede på ansøgningstidspunktet. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være muligt at anmelde hele projektarealet artikel 32. Landmanden opfylder herefter aktivitetskravet på de arealer, hvor det er muligt. Dermed undgås årlig stillingtagen til arealernes beskaffenhed i forhold til om arealerne ligger under vand. Desuden er det vigtigt, at det så tidligt som muligt anskueliggøres for de lodsejere der er med i projektet, hvilke arealer der kan omfattes af artikel 32, og hvilke der ikke kan omfattes af artikel 32.

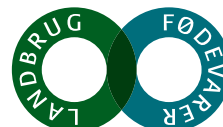
Det opleves i øvrigt, at høringsbreve vedrørende arealer med artikel 32 udsendes på et meget fremskredent tidspunkt. I år er der kommet rigtig mange høringsbreve i november. Landbrug & Fødevarer mener, at det også i forhold til sagsbehandlingen af denne type sager bør være muligt at tage fat i dem på et tidligere tidspunkt.

Desuden vil Landbrug & Fødevarer opfordre Landbrugsstyrelsen til at arbejde for at få forenklet disse EU-regler, når regelsættet for EU's landbrugsstøtte skal revideres.

### **Sammenhængende landbrugsarealer (§ 13)**

Det bør være muligt, at marker med permanent græs med støtteprocent på 100 og omdriftsarealer kan være i samme markblok. Herved vil arealer med permanent græs under 0,3 ha blive støtteberettigede.

Mange landmænd oplever, at små arealer under 0,3 ha med permanent græs er kommet i en selvstændig markblok og dermed ikke længere er støtteberettigede. Dette er meget utilfredsstillende, særligt i tilfælde, hvor arealerne reelt er sammenhængende med andre landbrugsarealer. Desuden giver reglen særlige udfordringer i vådområdeprojekter. Se også bemærkningerne vedrørende vådområdeprojekter i bemærkningerne til § 12. I forbindelse med



genslyngning af åer, kan det for eksempel være med til at give ukurante marker og arealer under 0,3 ha, der udelukkes fra grundbetaling.

Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor Landbrugsstyrelsen til at finde en løsning på denne problemstilling snarest muligt.

### **Højere bagatelgrænse end 100 m<sup>2</sup> (§ 15 og § 17)**

Landbrug & Fødevarer foreslår, at Landbrugsstyrelsen arbejder for at hæve bagatelgrænsen fra 100 m<sup>2</sup> til mindst 500 m<sup>2</sup>. Dette gælder både for arealer, der modtager grundbetaling, og for arealer med laddistriktsilsagn. Den meget lave bagatelgrænse betyder, at der gives underkendelser for meget små arealer. Det er administrativt meget tungt, både for landmænd og myndigheder, og det er med til at øge fejlraten og sagsbehandlingstiden på ikke mindst laddistriktsordningerne.

### **Arealer der overgår fra permanente afgrøder til støtteberettigede arealer (§ 16)**

Det er vigtigt at bestemmelsen i § 16 også beskrives tydeligt i vejledningsmaterialet.

### **Aktivitetskrav på græsarealer og brakarealer (§§ 17-19)**

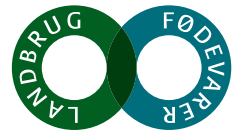
Det ekstremt våde efterår i år har medført store problemer med opfyldelse af aktivitetskravet på brakarealer og på græsarealer, da det mange steder har været for vådt til at færdes på arealerne. Dette illustreres ikke mindst af, at mere end 400 ansøgere har anmodet om, at Landbrugsstyrelsen anerkender deres manglende slåning af arealerne som force majeure.

Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre til, at der arbejdes for at finde en administrativt mere enkel og fleksibel måde at håndtere aktivitetskravet på fremadrettet, så landmanden undgår frustrationer over frister, der ikke kan overholdes, med risiko for underkendelser til følge. I den forbindelse bør fordele og ulemper ved de muligheder som EU-lovgivningen giver undersøges nærmere, jf. forordning 639/2014, artikel 4. Set med Landbrug & Fødevarers øjne, er der 3 forskellige løsningsmuligheder som skal undersøges – og den langsigtede optimale løsning vil sandsynligvis være en kombination af disse muligheder. Mulighederne er følgende: 1. at udvide den tidsramme indenfor kalenderåret, hvor landbrugsaktivitet på arealet tæller med til opfyldelse af aktivitetskravet, 2. at gøre aktivitetskravet 2-årigt og 3. at omforme aktivitetskravet til et tilstandskrav.

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for, at Landbrugsstyrelsen har taget emnet op til diskussion med henblik på at se, om det er muligt at justere på reglerne fremadrettet. I den forbindelse er der blevet afholdt en workshop den 9. november.

Det foreløbige resultat af arbejdet har resulteret i, at Landbrugsstyrelsen i udkastet til bekendtgørelse har foreslået, at det bliver muligt at udvide slåningsperioden for brakarealer. Derfor vil slåning i perioden 1. april til 30. april også tælle med til opfyldelse af aktivitetskravet, jf. § 18, stk. 1. Det er positivt, da det giver et større vindue for landmanden, hvor det er muligt at opfylde aktivitetskravet. Særligt for brakarealer er vinduet i forvejen meget kort – fra den 1. august til den 15. september - og det er lige midt i den aller travleste tid for de fleste landmænd. I denne periode skal der både høstes, etableres efterafgrøder og sås vinterafgrøder.

Landbrug & Fødevarer mener, at det også skal være muligt at opfylde aktivitetskravet for permanente græsarealer og græs i omdrift, jf. § 17 i samme periode. Dvs. at perioden hvor aktivitetskravet kan opfyldes for denne type arealer løber fra 1. april til 15. september. Dette vil modvirke, at regelsættet bliver for komplekst, med mange forskellige perioder for slåning. Det er dog vigtigt at det sikres, at der er en fornuftig sammenhæng med reglerne på de arealer, hvor der



er flerårige tilsagn om pleje af arealet, og at kravene til hvordan arealerne kontrolleres bliver justeres jf. § 17 stk. 3.

Det er meget vigtigt, at kontrollen af aktivitetskravet på brakarealer tilpasses den nye mulighed for slåning i april, så det ikke bliver en faldgrube for ansøgerne.

Landbrug & Fødevarer havde dog gerne set, at det var muligt at opretholde aktivitetskravet ved slåning i en endnu længere periode. Med de nye teknologiske muligheder bør det fremadrettet være relativt uproblematisk at gøre perioden længere.

Hvis en slåning skal tilrettelægges således, at den tager mest hensyn til biodiversiteten på arealerne, kan der være behov for at slå arealerne på andre tidspunkter end i perioden 1. april til 30. juni og 1. august til 15. september. Således kan der af hensyn til frøsætning fra blomstrende planter til gavn for fx vilde bier og sommerfugle være behov for at slå arealerne senere end 15. september.

Hvis der samtidig skal være mulighed for landmanden for at slå arealerne i en periode, hvor slåning er praktisk muligt i forhold til om arealerne fx er for våde til at kunne køre på dem, bør der også gives mulighed for at slå i vinterperioden, hvor der ikke vil være nogen negativ effekt for de forskellige former for biodiversitet. Det er fortsat vigtigt, at den fysiske kontrol kan afsluttes tids nok til, at ansøgerne kan få udbetalt landbrugsstøtten primo december.

Med det nuværende slåningskrav og forbudsperioden mod slåning på brakarealer fra 1. maj til 31. juli, jf. § 19, tages der kun hensyn til markvildtet og ikke til andre former for biodiversitet. Da det kan være svært at fastlægge et slåningsstidspunkt, der både tilgodeser alle former for biodiversitet og samtidig giver mulighed for rent faktisk at slå arealerne, vil den størst mulige fleksibilitet, med en slåningsperiode fra fx januar til oktober uden forbudsperiode være den bedste løsning. På den måde vil landmanden både kunne tage de nødvendige driftsmæssige hensyn og samtidig kunne tilpasse slånningen efter den biodiversitet, der måtte være ønske om at fremme på det givne areal.

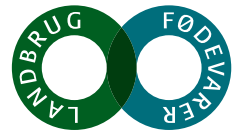
Landbrug & Fødevarer ser frem til at fortsætte dialogen om, hvordan det fremadrettet er muligt at forbedre reglerne for aktivitetskravet.

I § 18 stk. 1 fremgår det, at der på et braklagt areal skal udføres en landbrugsaktivitet, som skal være "enten." Der fremgår ikke noget "eller" under de tre oplyste muligheder efter kolon. Det bør derfor overvejes at præcisere præcist hvad der menes med formuleringen.

Ifølge § 18 stk. 1 nr. 3, stilles der krav om, at udsåning af en frøblanding til blomsterbrak skal ske inden den 30. april. Det kan give risiko for lav etableringssikkerhed. Det bør derfor være muligt at etablere plantedækket frem til den 31. maj. Vi er endvidere blevet opmærksomme på, at det er vigtigt, at vejledningsmaterialet vedrørende betingelserne for blomsterbrak uddybes. Det bør her beskrives, at landmanden skal være særligt opmærksom, hvis han etablerer blomsterbrak på et areal, hvor der er anmeldt permanent genopdykningsret. Hvis følgen af, at arealet pløjes i forbindelse med etableringen af blomsterbrakken, bliver, at genopdykningsretten skal anmeldes på ny arealet, bør det fremgå af vejledningen.

#### **Etablering af vinterafgrøde på brakarealer (§ 18 stk. 3 og § 20)**

§ 18 stk. 3 er ændret i forhold til ordlyden i den gældende bekendtgørelse. Her fremgår det af § 26, stk. 5, at der skal foretages jordbehandling forud for etablering af en vinterafgrøde senest den 31.



august, hvis det skal tælle med som opfyldelse af aktivitetskravet på brakarealet. Fristen den 31. august er fjernet i bekendtgørelsesudkastet.

Det er positivt, at fristen er blevet fjernet, da det betyder, at etablering af vinterafgrøder kan erstatte aktivitetskravet på brakarealer, også hvis der jordbearbejdes senere end den 31. august. Det er vigtigt, at det præciseres, hvordan det vil blive håndteret i den fysiske kontrol, så det sikres, at der ikke er landmænd, der kommer utilsigtet i klemme.

Den umiddelbare fortolkning af den foreslåede ændring er, at aktivitetskravet også kan opfyldes ved etablering af en vinterafgrøde senere end den 15. september, som i bekendtgørelsesudkastet er sidste frist for opfyldelse af aktivitetskravet for slåningsbrak. Landbrug & Fødevarer vil gerne have en bekræftelse af, at denne fortolkning er korrekt.

Det er i § 20 uklart, hvorledes det kan lade sig gøre at nedvisne arealet fra 1. juli, når der først må anvendes plantebeskyttelsesmidler fra den 1. august. Det foreslås derfor præciseret, at det er tilladt at anvende plantebeskyttelsesmidler fra den 1. juli med henblik på nedvisning af arealer.

#### **Etablering af vårafgrøde på brakarealer (§ 21)**

Landbrug & Fødevarer mener det bør være muligt at nedvisne arealet i efteråret forud for etablering af vårsæd, for eksempel fra den 1. september.

#### **Lavskov (§ 24)**

Det er vigtigt, at det bliver praktisk muligt indberetningsmæssigt at stævne lavskovsarealer forskudt/trinvist, således at dele af arealet stævnes på forskellige tidspunkter.

På fx udearealer til svin vil det give mulighed for, at der til enhver tid kan være både høje og lavere træer på det samme areal. En metode er eksempelvis at stævne hver anden række efter 5 år og den resterende halvdel efter 10 år.

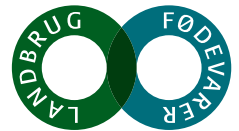
Producenter af energiafgrøder har også et ønske om at have mulighed for at lade enkelte rækker stå efter høst til opretholdelse af skjul til vildtet og til nytteinsekter.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at lavskov skal stævnes mindst hvert tiende år. Landbrug & Fødevarer mener, at denne grænse skal hæves til 15-20 år. Det vil give en større tilvækst og bedre økonomi i dyrkningen af energipoppel. Forslaget kan rummes inden for rammerne af forordningen og de nuværende regler. Desuden implementeres reglerne anderledes i lande som fx Sverige.

#### **Inddragelse af betalingsrettigheder (§ 27)**

Landbrug & Fødevarer har tidligere gjort opmærksom på, at håndteringen af betalingsrettigheder givet udfordringer efter de nye EU-regler der trådte i kraft i 2015. Det skyldes ikke mindst, at der i perioden er blevet inddraget mange betalingsrettigheder som følge af reglen om toldning af antallet af betalingsrettigheder i 2015. Desværre har EU-reglerne været indrettet således, at der blev stillet krav om, at inddragelsen skulle ske forholdsmæssigt mellem ejede og forpagtede betalingsrettigheder. Dette har givet mange udfordringer bl.a. i forhold til håndteringen forpagtningskontrakter.

Set i lyset af de udfordringer, der har været med inddragelse af betalingsrettigheder, er det vigtigt, at reglerne indrettes på en måde, så det bliver nemt og enkelt at håndtere inddragelse af betalingsrettigheder.



Efter 2015 er EU-reglen således, at der hvert år inddrages et antal betalingsrettigheder svarende til det antal betalingsrettigheder, der ikke har været udnyttet 2 år i træk. Som Landbrug & Fødevarer forstår det, stilles der i EU-lovgivningen krav om, at det er de betalingsrettigheder, der har lavest værdi, der skal inddrages først. (jf. artikel 31, stk. 1 (b) i forordning 1307/2013). Dette er også afspejlet i bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer har i den forbindelse også noteret sig, at EU-lovgivningen ikke stiller krav om, at ejede og forpagtede betalingsrettigheder skal inddrages forholdsmæssigt, og det fremgår af grundbetalingsbekendtgørelsens § 27 stk. 2, at det er muligt at prioritere i Fællesskemaet, at ejede betalingsrettigheder inddrages før forpagtede betalingsrettigheder.

Som Landbrug & Fødevarer tidligere har påpeget, er det en forbedring af regelsættet, men det løser ikke helt de problemer, der er opstået efter det nye regelsæt. Dette kan illustreres med et konkret eksempel:

En landmand skal have inddraget 4 betalingsrettigheder. Landmanden har både ejede betalingsrettigheder og forpagtede betalingsrettigheder fra 3 forskellige bortforpagtere. Landmanden råder over i alt 10 betalingsrettigheder med samme laveste værdi, imidlertid ejer landmanden kun de 3 af disse rettigheder. Landmanden prioriterer, at ejede betalingsrettigheder skal inddrages før forpagtede betalingsrettigheder. Derved inddrages 3 ejede betalingsrettigheder. Den sidste rettighed skal da, som Landbrug & Fødevarer forstår de foreslåede regler, inddrages forholdsmæssigt mellem de forpagtede arealer, dvs. 1/3 betalingsrettighed hos hver bortforpagter. I dette konkrete eksempel vil muligheden for at prioritere de ejede betalingsrettigheder derfor ikke hjælpe, eftersom inddragelsen ligesom i 2015 vil påvirke alle tre forpagtninger.

På den baggrund foreslår Landbrug & Fødevarer, at Landbrugsstyrelsen giver mulighed for yderligere prioritering af, hvilke betalingsrettigheder, der skal inddrages. Såfremt den sidste betalingsrettighed kan inddrages hos én bortforpagter i stedet for hos 3 bortforpagtere, vil det lette håndteringen betydeligt.

### **Overdragelse af betalingsrettigheder (§ 28)**

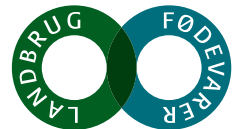
Landbrug & Fødevarer skal bemærke, at det krav, der stilles i § 28 stk. 1, om at erhververe af betalingsrettigheder skal være aktive landbrugere giver en enorm regel-kompleksitet og en unødvendig ekstra administrativ byrde. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at disse regler bør forenkles.

### **Redaktionelt rettelsesforslag (§ 31)**

I § 31 bør "NaturErhvervstyrelsen" rettes til "Landbrugsstyrelsen"

### **Miljøfokusområder (§ 37)**

Det er meget positivt, at danske landmænd får en ny mulighed for etablering af miljøfokusområder i 2018 i form af de nye såkaldte markbræmmer. Det er desuden positivt, at omregningsfaktoren på disse arealer bliver 1,5. Helt generelt har danske landmænd brug for flere muligheder for at etablere MFO. Dette skal ikke mindst ses i lyset af de udfordringer, der har været de seneste år med etablering af MFO-efterafgrøder, og at det EU-vedtagne sprøjteforbud på efterafgrøder, græsudlæg og brakarealer vil medføre yderligere kompleksitet og senere udbetaling af landbrugsstøtten fra 2018. Se flere kommentarer vedrørende sprøjteforbuddet senere i høringssvaret.



En af de oplagte muligheder for at udvide paletten af MFO-arealer er, at give mulighed for at anvende kvælstoffikserende afgrøder (som hovedafgrøde) til MFO. Derudover vil det også give god mening at anvende læhegn og andre småbiotoper til MFO.

Landbrug & Fødevarer gør opmærksom på, at den tidligere nævnte omnibusforordning hæver vægtningsfaktoren for lavskov fra 0,3 til 0,5. Den giver desuden mulighed for at hæve vægtningsfaktoren for blomsterbrak til 1,5.

Landbrug & Fødevarer mener, at Landbrugsstyrelsen skal udnytte denne mulighed for at hæve vægtningsfaktoren. Ændring af vægtningsfaktoren betyder, at det ikke vil være muligt at konvertere direkte mellem de to forskellige braktyper, fx hvis blomsterbrakken ikke kan etableres inden fristen den 30. april. Skal blomsterbrak konverteres til slåningsbrak kræver det enten et større braklagt areal eller, at landmanden etablerer flere MFO-efterafgrøder. Derfor er det vigtigt, at det bliver muligt at påberåbe sig force majeure i tilfælde, hvor det ikke lykkes at etablere blomsterbrakken inden 30. april. Der tages desuden forbehold for, at specifikke krav til denne type MFO-areal endnu ikke er beskrevet i gennemførselsbestemmelser fra EU-Kommissionen.

I § 37 stk. 1, nr. 3 nævnes brakarealer. Der refereres til definitionen af brakarealer i § 4 stk. 1, nr. 5. Vi gør opmærksom på, at brakarealer defineres i § 4 stk. 1, nr. 4.

Det fremgår endvidere, at kravene til landbrugsaktivitet på brakarealer skal opfyldes, jf. § 18 stk. 1-4. Det bemærkes her, at § 8 stk. 5 ikke er gældende for brakarealer, der anvendes til MFO. Det betyder, at det fra 2018 ikke er tilladt at anvende plantebeskyttelsesmidler til selektiv bekæmpelse af hejrearter, giftige arter og aggressive ukrudsarter på MFO-brak. Landbrug & Fødevarer går ud fra, at der er tale om implementering af det EU-vedtagne forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på MFO-brakarealer. Hertil vil Landbrug & Fødevarer bemærke, at det er problematisk, at det ikke længere er muligt at udføre bekæmpelse af invasive arter med nedsprøjtning, da det vil besværliggøre og fordyre bekæmpelsen. Dette er især et problem i forbindelse med bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Her kan lodsejeren blive pålagt enten selv at foretage bekæmpelsen eller at betale for bekæmpelse udført af kommunen. I den forbindelse bør det sikres, at lodsejer ikke kan pålægges at betale mere end hvad bekæmpelse med brug af selektiv nedsprøjtning ville have kostet.

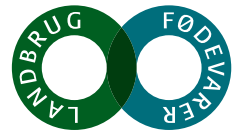
### **Betingelser for bræmmer som miljøfokusområde (§§ 38-39)**

Selvom Landbrug & Fødevarer mener, det er meget positivt, at det fra 2018 bliver muligt at anvende markbræmmer til MFO, er Landbrug & Fødevarer meget skuffet over de krav der stilles til den konkrete udformning af kravet og landbrugsaktiviteten på bræmmerne. Det, der lægges op til, er enormt komplekst og helt uacceptabelt.

For det første lægges der op til at skærpe bestemmelsen vedrørende tydelig adskillelse i § 38 stk. 1. Landbrug & Fødevarer mener, at reglerne for tydelig adskillelse mellem markbræmmen og andre arealer er blevet unødigt skærpet. Det fremgår tydeligt af artikel 45, stk. 10a i forordning 639/2014, at der kun stilles krav om tydelig adskillelse af markbræmmen i tilfælde, hvor den anvendes til afgræsning eller slæt – og ikke hvis den blot afpudses/slås:

*"Der må ikke finde landbrugsproduktion sted på bræmmer. Uanset kravet om at der ikke må finde landbrugsproduktion sted, kan medlemsstaterne tillade afgræsning eller afhøstning, såfremt den erosionshæmmende stribe kan skelnes fra de tilgrænsende landbrugsarealer."*





Derfor skal det fremgå tydeligt, at der kun er krav om tydelig adskillelse når bræmmen bruges til slæt eller afgræsning. Det svarer til den måde som reglerne for MFO-randzoner har været fortolket i tidligere år.

For det andet er forslaget til aktivitetskrav på bræmmerne fuldstændig uforståeligt. Aktivitetskravet er konstrueret som en hybrid mellem aktivitetskravet for græsarealer og aktivitetskravet for brakarealer, hvor landmanden, der skal udføre aktivitetskravet får alle ulemperne/begrænsningerne. Det eneste der er helt sikkert er, at det vil være helt umuligt for landmanden at forstå hvad han må gøre på arealerne hvornår – og derfor vil det give en betydelig forøget underkendelsesrisiko for landmanden.

I udgangspunktet henvises der i § 38 stk. 4 til, at bræmmerne følger aktivitetskravet for græsarealer i § 17. Dvs. at der må afpuds, afgræsses og tages slæt på arealerne, og at der skal udføres en aktivitet i perioden 1. juni til 15. september. Dette stemmer overens med det aktivitetskrav, der var på de tidligere MFO-randzoner. Dette er enkelt og let håndterbart.

Det uddybes derefter i stk. 5, at plantedækket ikke må slås i perioden 1. maj til 31. juli. Det vil sige, at der indføres en forbudsperiode mod slåning i stil med den forbudsperiode, der er på brakarealer. Dette er helt uacceptabelt. Dels begrænser det perioden, hvor det er muligt at slå arealerne til perioden 1. august til 15. september – som jo netop også er problematisk på brakarealer. Dels umuliggør det i mange tilfælde at placere markbræmmerne langs med grøftekanter og i forpløjninger, da det her vil være nødvendigt at slå arealerne i forbudsperioden for at bekæmpe udbredelsen af visse former for græsukrudt. Derudover er det ikke muligt at opfylde aktivitetskravet i april måned, som det vil være for brakarealer fra 2018. Det forventes derfor, at dette vil være med til at begrænse lysten til at anvende markbræmmer som MFO. Det er også uklart, hvad der menes, når der står forbud mod slåning af arealet, herunder om det også gælder for slæt.

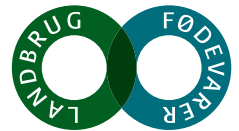
I § 39 stk. 1, punkt 2, tilføjes dernæst muligheden for at opfylde aktivitetskravet ved at etablere bræmmen på samme måde som et areal med blomsterbrak. Dette er en god mulighed, men der er hårdt brug for, at reglerne forenkles. Set med Landbrug & Fødevarers øjne bør det, for enkeltheds skyld, som minimum være således, at bræmmerne udelukkende følger aktivitetskravet for græsarealer, dog med den undtagelse, at det er muligt at etablere arealerne på samme måde som et blomsterbrakareal. Det vil betyde kontinuitet i reglerne i overgangen fra MFO-randzoner til MFO-bræmmer og forenkle reglerne mest muligt.

Derudover mener Landbrug & Fødevarer, at kravene til landbrugsaktivitet ideelt set bør ligne kravene for vildt- og bivenlige tiltag i marken. Disse tiltag er støtteberettigede, når blot der forhindres opvækst af buske og træer på arealerne. Dvs. et tilstandskrav, jf. bemærkningerne til §§ 17 -19.

Det er uklart, hvad der forstås ved udtrykket ”dyrkning” i § 39, stk. 1. Under punkt 4, bør det være muligt at nedvise plantedækket fra 1. juli, hvis der skal etableres en vinterafgrøde, så det følger reglerne for brak.

#### **Frister for MFO-efterafgrøder generelt (§ 41-44)**

Danske landmænd har i år oplevet endnu et efterår, hvor overholdelse af etableringsfristerne for MFO-efterafgrøder har givet anledning til meget store frustrationer. Sen høst og det vådeste efterår siden 1984 har givet problemer både med etablering af efterafgrøder og vinterafgrøder.



Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for udskydelsen af etableringsfristen for efterafgrøder til den 30. august, og for at Landbrugsstyrelsen har taget hensyn til de sent etablerede efterafgrøder i den fysiske kontrol. Det ændrer dog ikke ved, at Landbrugsstyrelsens udmelding om fristudskydelsen kom på et meget sent tidspunkt. Det var til stor frustration for de landmænd, der skulle tage bestik af vejret og deres mulighed for at opfylde den oprindelige frist den 20. august.

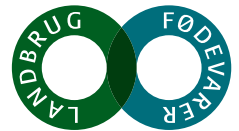
Tankevækkende nok, er det blandt andet de landmænd, der i desperation har forsøgt at overholde den oprindelige frist den 20. august, og fx har etableret efterafgrøderne ved udsåning inden høst, der i dag står med de største udfordringer. Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til, at der tages hensyn til de meget vanskelige vejrforhold og den meget sene udmelding om udskydelse af fristen, når disse sager behandles.

De sidste to år har udskydelsen af etableringsfristen været hjemlet i Bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen § 31 stk. 4. Her fremgår det, at i tilfælde af usædvanlige omstændigheder, kan fristen for etablering af efterafgrøder udskydes i op til 4 uger og fristen for destruktion af efterafgrøder i op til 2 uger. Landbrug & Fødevarer undrer sig meget over, at denne bestemmelse ikke er med i den reviderede bekendtgørelse. Så længe regelsættet er udmøntet på den måde, som det er foreslået i udkastet til bekendtgørelse er det helt essentielt, at der gives mulighed for at udskyde fristerne i tilfælde, hvor sen høst forhindrer etablering af efterafgrøder inden den 20. august. Derfor skal den nævnte bestemmelse tilbage i bekendtgørelsen, med mindre det kan garanteres, at fristen, uanset indholdet i bekendtgørelsen, vil blive udskudt, hvis høsten bliver sen i 2018.

Det ændrer dog ikke ved, at der er hårdt brug for at kigge på reglerne for etablering af MFO-efterafgrøder, så der kan indarbejdes væsentligt mere fleksibilitet i regelsættet, end der er i dag. Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse opfordre kraftigt til, at der findes løsninger, der kan afhjælpe problemerne allerede fra 2018, og som kan give landmændene muligheden for at udøve godt landmandskab tilbage. EU-reglerne for MFO-efterafgrøder er blevet justeret. Set med Landbrug & Fødevarers øjne giver det nogle helt nye muligheder for at lave en mere fleksibel implementering. Det fremgår af forordning 639/2014, artikel 45 stk. 9, at der nu blot stilles krav om, at MFO-efterafgrøder skal være på arealet i mindst 8 uger fra etablering eller høst. Det vil give mulighed for en langt større fleksibilitet for den enkelte landmand, når blot det sikres, at det fortsat er muligt at afslutte den fysiske kontrol i tide til at landbrugsstøtten kan blive udbetalt primo december. Det er vigtigt at mulighederne undersøges nærmere, så der kan findes en bedre løsning på håndtering af problemerne til 2018.

Som følge af den ovennævnte ændring af EU-reglerne ser Landbrug & Fødevarer ikke nogen grund til, at dækningsgradstrappen skal anvendes ved kontrollen fremadrettet. Det afgørende må være, at efterafgrøderne er etablerede og jævnt fordelt over arealet. Dækningsgradstrappen giver anledning til udfordringer, da landmanden ikke er herre over væksten af efterafgrøderne, som blandt andet er afhængig af vejrforhold og af, om hovedafgrøden har opbrugt kvælstofpuljen i jorden.

Landbrug & Fødevarer har gentagende gange fremsat ønsker til udvidelse af antallet af arter og blandinger, der kan tælle som pligtige efterafgrøder og dermed som MFO-efterafgrødeblandinger. Dette er blevet meget aktualiseret af, at det er konstateret, at også olieræddike kan medføre en opformering af kålbrot, der kan umuliggøre dyrkning af raps i en årrække. Derfor er det vigtigt, at alle kræfter forenes i at få udbredt andre efterafgrøder end olieræddike i sædskifter, der indeholder raps i sædskiftet. Det er positivt at havre og hybridrug er medtaget som nye arter af efterafgrøder.



Derudover skal der også ske en accept af kvælstoffikserende efterafgrøder. Se i den forbindelse Landbrug & Fødevarers høringssvar til bekendtgørelse om plantedække og dyrkningsrelaterede tiltag.

#### **Flere frister som følge af forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (§ 42 og § 44)**

På grund af ændringer i EU-reglerne indføres der fra 2018 et forbud mod at sprøjte brakarealer, efterafgrøder og græsudlæg, der anvendes til MFO.

Landbrug & Fødevarer og EU's fælles landbrugsorganisation COPA-COGECA har arbejdet imod dette forbud, der ses som et brud mod den oprindelige politiske aftale om den fælles landbrugspolitik for perioden 2014-2020. Landbrug & Fødevarer har tidligere opfordret Landbrugsstyrelsen til, at arbejde for at sikre, at implementeringen ikke medfører ekstra administrative omkostninger for danske landmænd, og at udbetalingen af landbrugsstøtten ikke forsinkes.

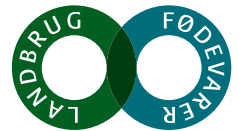
Landbrug & Fødevarer er derfor meget utilfreds med, at kontrolkrav fra EU betyder, at landmænd, der anvender MFO-græsudlæg i majs vil få forsinket udbetalingen af landbrugsstøtten til januar måned fremadrettet. Landbrug & Fødevarer mener, at Landbrugsstyrelsen som minimum bør se på, om det er muligt at minimere den likviditetsmæssige udfordring. Det kan gøres ved enten at give disse landmænd en forskuds- eller a conto udbetaling, eller ved kun at udskyde udbetalingen af den grønne støtte. Landbrug & Fødevarer mener endvidere, at det bør undersøges nærmere, om sprøjteforbuddet fremadrettet kan kontrolleres på en anden måde end ved fysisk kontrol, så udbetalingen af landbrugsstøtten ikke forsinkes. Eksempelvis har vi i Danmark et udbygget system for sprøjtejournalindberetning.

Landbrug & Fødevarer kan konstatere, at implementeringen af sprøjteforbuddet medfører 3 nye frister.

Der fastsættes en seneste høstdato den 20. august for græsudlæg i korn, en seneste høstdato den 15. november for græsudlæg i majs og en seneste høstdato den 1. oktober for græsudlæg i majs, der skal kunne tælles om MFO-ombytningsareal.

Det er meget uklart for Landbrug & Fødevarer, hvad der vil ske i tilfælde, hvor disse frister ikke kan overholdes. Her skal det bemærkes, at særligt fristen den 20. august, vil give nøjagtig de samme enorme udfordringer, som vi har for de andre typer efterafgrøder med etableringsfrist den 20. august. Dette er meget u hensigtsmæssigt og uholdbart i længden. Forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på MFO-græsudlæg vil i forvejen være med til at reducere antallet af arealer, der kan anvendes som MFO-græsudlæg i korn. Når dertil lægges en forøget usikkerhed for, om det kan lykkes at overholde fristen for høst af hovedafgrøden den 20. august, bliver det væsentligt mindre attraktivt at anvende MFO-græsudlæg i korn. Dette skal også ses i lyset af, at MFO-græsudlæg i korn netop er en af de mest sikre etableringsmetoder for MFO. Dette er med til at gøre ønsket om at få indført mere fleksibilitet i regelsættet for etablering af MFO-efterafgrøder endnu mere aktuelt. Desuden illustrerer det med al tydelighed behovet for, at danske landmænd for flere muligheder til at opfylde MFO end de har i dag.

Landbrug & Fødevarer går ud fra, at den foreslåede seneste høstdato (1. oktober) for græsudlæg i majs, der skal kunne tælles som MFO-ombytningsareal kun gælder for landmænd, der ikke har anmeldt MFO-græsudlæg i majs. Dette bør præciseres i bekendtgørelsen. Som Landbrug & Fødevarer har forstået det er fristen fastsat af hensyn til, at det skal kunne nås at udbetale støtten for alle andre end dem, der anvender græsudlæg i majs til MFO fra den 1. december. Det er vigtigt



for landmændenes likviditet, at landbrugsstøtten udbetales i december, men helt generelt er det uhensigtsmæssigt, at der tilføjes endnu en frist til regelsættet. Derudover vil Landbrug & Fødevarer gerne påpege følgende generelle problemstilling i forhold til MFO og ombytningsarealer/erstatningsarealer. Den aktualiseres yderligere som følge af den foreslåede frist i bekendtgørelsen:

Landbrug & Fødevarer og SEGES har oplevet konkrete sager, hvor en landmand har fået reduktion i den grønne støtte for manglende MFO-areal, når der er blevet underkendt arealer ved en sommerkontrol. Dette til trods for, at landmanden om efteråret har etableret tilstrækkeligt med MFO-efterafgrøder til at opfylde kravet, og til trods for, at der har været kontrol af arealerne om efteråret, hvor det har kunnet konstateres, at der var tilstrækkeligt med MFO-efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer mener helt generelt, at det ikke er hensigtsmæssigt, at kontroltidspunktet bliver afgørende for, om landmanden får udbetalt den grønne støtte. Problemet opstår i de tilfælde, hvor landmanden har anmeldt mindre end 5 % MFO-efterafgrøder, men mindst 5 % MFO-arealer.

Landbrug & Fødevarer har taget problemstillingen op med EU-Kommissionen ved et møde den 6. december 2017. Meldingen fra EU-Kommissionen ved dette møde var, at en situation som den ovennævnte ikke kan lade sig gøre. Hvis en landmand får underkendt MFO-arealer ved en sommerkontrol, og det ved en efterårskontrol kan konstateres, at landmanden har tilstrækkeligt med MFO-areal når MFO-efterafgrøderne tælles med, skal landmanden ikke underkendes. Dette gælder uanset hvad landmanden har anmeldt i fællesskemaet, blot han har anmeldt minimum 5 % MFO-areal.

Som udgangspunkt tilsiger EU-reglerne, at det kun er 50 % af de landmænd, der får sommerkontrol, som vil få et opfølgende kontrolbesøg i efteråret. EU-Kommissionen ser dog ikke noget til hinder for, at der laves fx såkaldte "rapid field visits" i tilfælde, hvor en landmand foreløbig står til at mangle MFO efter en sommerkontrol, men hvor han ikke bliver udtaget til kontrol i efteråret. Dermed burde det let være muligt at løse problemet.

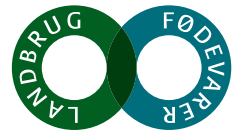
Landbrug & Fødevarer vil derfor opfordre til, at den ovennævnte kontrolpraksis justeres hurtigst muligt, og at konkrete sager, hvor denne problemstilling gør sig gældende, bliver genoptaget.

#### **Betingelser for MFO-græsudlæg i andre afgrøder end majs (§ 42)**

Landbrug & Fødevarer søger en afklaring af, om formuleringen i § 42, stk. 1 betyder, at et udlæg af en blanding af fx vikke, havre og sennep sået før 1. juni i en hovedafgrøde kan bruges som MFO-efterafgrøde.

Landbrug & Fødevarer mener, det bør være tilladt at slå og afpudse MFO-græsudlæg. Den nuværende udformning af reglerne er unødigt kompleks for landmanden at forstå, jf. § 42 stk. 2.

Desuden er selve formuleringerne i bekendtgørelsens § 42 stk. 2, § 43 stk. 2 og § 45 meget svære at forstå. For at undgå misforståelser, er det nødvendigt at formuleringerne præciseres. Det kan fx gøres ved at tilføje en henvisning til § 45 ("jf. dog § 45") i både § 42 stk. 2 og i § 43 stk. 2. Det er nødvendigt at præcisere hvad der forstås ved begrebet "slåning" – dvs. afpudsning uden fjernelse af plantematerialet - evt. i form af en definition af slåning. Det er også nødvendigt at præcisere, at slåning ikke tillades med mindre der er frøsætning. Bemærk jf. ovenfor, at Landbrug & Fødevarer er uenig i bekendtgørelsens indhold på dette område, da det bør være tilladt at slå og afpudse græsudlæg. Præciseringen kunne for eksempel foretages ved at indføre "kun" i § 45 på følgende måde: "... er kun tilladt i tilfælde af frøsætning".



### **Betingelser for MFO-efterafgrøder i blandinger (§ 43)**

Landbrugsstyrelsen har i § 43, a) tilføjet frist for udsåning af blandinger af MFO-efterafgrøder den 30. juni.

Landbrug & Fødevarer er uforstående overfor, hvorfor der skal tilføjes en ny frist, som landmændene skal overholde. Dette er med til at gøre regelsættet for de grønne krav mere kompliceret. Som udgangspunkt etableres efterafgrøder efter høst eller ved udsåning i hovedafgrøden inden høst. Generelt har efterafgrøderne større effekt, jo tidligere de bliver sået. Derfor ser Landbrug & Fødevarer ikke nogen faglig begrundelse for, hvorfor der skal fastsættes en frist for dette.

Forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på MFO-efterafgrødeblandinger fremgår af § 43, b). Landbrug & Fødevarer søger en afklaring af, om det også betyder, at der vil være forbud mod anvendelse af bejdset udsæd. Helt generelt giver forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler udfordringer i forhold til bekæmpelse af snegle i efterafgrøderne. Det vil øge behovet for, at der ved en kontrol accepteres huller i plantedækket som følge af snegleangreb.

### **Betingelser for MFO-efterafgrøder udsået i majs (§ 44)**

Se bemærkningerne i afsnittet " Flere frister som følge af forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler."

### **Omlægningsforbud og retablering af permanente græsarealer (§ 40-49)**

§ 36 i bekendtgørelse 1259 fra 16/10-2016 kan ikke umiddelbart genfindes i udkastet til ny bekendtgørelse. Landbrug & Fødevarer vil gerne bede om en præcisering af, om der er tale om en praksisændring, eller om § 36 anses som indeholdt i udkastets § 49.

### **Unge landbrugere (§ 50)**

Det er vigtigt, at det afsatte beløb i § 50 stk. 1, til ordningen for unge nyetablerede landbrugere ikke er for højt, så det risikeres, at der skal sendes midler tilbage til EU. Eftersom det teknisk set altid vil være muligt at skaffe tilstrækkeligt med midler til ordningen, så længe det samlede støttebeløb ikke overstiger 2 % af det nationale loft, er det bedre med en konservativ budgettering, så det undgås at sende penge tilbage til EU.

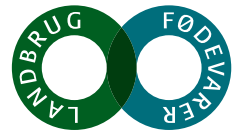
Landbrug & Fødevarer er for øjeblikket ved at analysere de forskellige muligheder for at justere reglerne for ordningen i forbindelse med ændringerne i omnibusforordningen. Som nævnt tidligere, vil Landbrug & Fødevarer snarest muligt vende tilbage med konkrete ønsker til, hvordan reglerne skal implementeres.

### **Straffebestemmelser m.v. (§ 59-60)**

Henvisningerne i § 59, stk. 1 skal opdateres. Der kan ikke findes en § 4 stk. 3 eller en § 23, stk. 2 og 3 i udkastet til bekendtgørelse. I § 60, stk. 3 mangler et punktum.

### **Erhvervsøkonomiske konsekvenser**

Det fremgår af bilaget vedrørende erhvervsøkonomiske konsekvenser, at der samlet vil være negative efterlevelseskonsekvenser for 2,75 mio. kr. Det dækker over en negativ efterlevelseskonsekvens på 6,2 mio. kr. som følge af senere udbetalt landbrugsstøtte på grund af implementeringen af forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på MFO-græsudlæg og en positiv efterlevelseskonsekvens på godt 3,4 mio. kr. som følge af justeringerne af reglerne for MFO-bræmmer.



Landbrug & Fødevarer vil gerne bemærke, at den negative efterlevelseskonsekvens på 6,2 mio. kr. kan tæt på halveres, hvis Landbrugsstyrelsen nøjes med at udskyde udbetalingen af den grønne støtte, så grundbetaling udbetales i december som vanligt.

Forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler vil også have andre erhvervsøkonomiske konsekvenser, herunder fx forøgede omkostninger ved bekæmpelse af kæmpebjørneklo og andre arter på MFO-brakarealer.

Desuden må det antages, at de landmænd, der ikke er afhængige af at anvende græsudlæg i majs, og de landmænd, der af driftsmæssige hensyn har behov for at anvende plantebeskyttelsesmidler på MFO-arealer, vil forsøge at finde alternative metoder til at etablere MFO-arealer. Dette kan få betydning for sædskiftet og driftsøkonomien. Dette være sig ikke mindst, hvis det eneste mulige alternativ er braklægning af arealer eller etablering af MFO-bræmmer, som ikke er indtægtsgivende for landmanden. Dette understreger vigtigheden af, at danske landmænd fremadrettet får endnu flere muligheder for at etablere MFO-arealer. Fx kvælstoffikserende afgrøder, læhegn og småbiotoper.

Den positive efterlevelseskonsekvens for MFO-bræmmer skal holdes op mod forslaget om at indføre et forbud mod slåning af arealerne i perioden 1. juni til 31. juli. Dette gør regelsættet meget komplekst og efterlader kun et meget kort vindue for opfyldelse af aktivitetskravet på disse arealer i perioden fra 1. august til 15. september. Komplexiteten, forbudsperioden og det meget lille vindue hvor landbrugsaktivitet kan godkendes, vil forøge landmandens underkendelsesrisiko ved at anvende MFO-bræmmer. Det kan få betydning for landmændenes villighed til at anvende det nye instrument og dermed reducere størrelsen af den positive efterlevelseskonsekvens.

Landbrug & Fødevarer håber, at Landbrugsstyrelsen vil tage alle bemærkningerne i dette høringssvar i betragtning ved udarbejdelsen af den endelige bekendtgørelse. I er meget velkomne til at kontakte os for uddybende spørgsmål.

Med venlig hilsen

**Maria Skovager Østergaard**  
Chefkonsulent

Team EU

D +4533394227  
M +4527245627  
E MSO@if.dk